EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 7

LIITE

asiakirjaan

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle

Digitaalisen vuosikymmenen tila 2025: EU:n omavaraisuuden ja digitaalisen tulevaisuuden rakentaminen jatkuu

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} -
{SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

MAARAPORTTI 2025

Tšekki

Tiivistelmä

Tšekin voimavarana ovat kansalaisten hyvät digitaidot ja koko maan kattava 5G-verkko, mutta erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönotto ja yritysten digitaalinen transformaatio vaikuttavat edelleen hitailta. Toisaalta Tšekin dynaaminen start-up-ekosysteemi, tekoälyvalmiuksien syventäminen ja kasvavat investoinnit strategisiin teknologioihin, kuten kvanttiteknologiaan ja puolijohteisiin, tukevat maan tavoitetta vahvistaa digitaaliteknologista omavaraisuutta ja resilienssiä.

Tšekin panos digitaaliseen vuosikymmeneen ei ole kovin kunnianhimoinen, ja maa on asettanut 14 kansallista tavoitetta, joista vain 43 prosenttia on täysin linjassa EU:n vuoden 2030 tavoitteiden kanssa. Maa noudattaa kuitenkin kehityspolkujaan hyvin, ja 75 prosenttia niistä etenee tällä hetkellä suunnitellusti (kaikille kahdeksalle analysoidulle keskeiselle suorituskykyindikaattorille vuonna 2024 määriteltyjen kehityspolkujen perusteella). Tšekki vastasi 82 prosenttiin komission vuonna 2024 antamista 11 suosituksesta joko toteuttamalla merkittäviä poliittisia muutoksia (9 %) tai tekemällä muutoksia uusilla toimenpiteillä (73 %).

Vuoden 2024 mukautus Tšekin digitaalista vuosikymmentä koskevaan kansalliseen strategiseen etenemissuunnitelmaan kuvastaa entistä johdonmukaisempaa ja strategisesti yhdenmukaisempaa toimintatapaa. Siinä asetetaan uusia tavoitteita (esimerkiksi kuitu kiinteistöön -liittymät ja reunasolmut), lisätään tukitoimia pk-yrityksille sekä vahvistetaan maan puolijohteita ja start-up-yrityksiä koskevat painopisteet. Suunnitelmassa on edelleen puutteita – siinä ei esimerkiksi määritetä erillisiä toimia reunasolmujen käyttöönottoa varten tai itsenäisen 5G:n ja sähköisen tunnistautumisen käyttöönoton nopeuttamiseksi. Yleisesti ottaen mukautettu etenemissuunnitelma on kuitenkin merkittävä parannus aiempaan politiikan selkeyden, alakohtaisten tavoitteiden laajuuden ja EU:n tavoitteiden noudattamisen kannalta. Useissa toimenpiteissä Tšekki voisi kuitenkin hyötyä vahvemmasta taloudellisesta sitoutumisesta ja kunnianhimoisemmista tavoitteista.

Digitaalisen vuosikymmenen keskeinen suorituskykyindikaattori[1]	Tšekki				EU		Digitaalisen vuosikymmenen tavoite vuoteen 2030 mennessä	
	DESI 2024 (vuodelta 2023)	DESI 2025 (vuodelta 2024)	Vuotuinen edistyminen	Kansallinen kehityspolku 2024[3]	DESI 2025	Vuotuinen edistyminen	CZ	EU
Kiinteän erittäin suuren kapasiteetin verkon kattavuus	50,5 %	53,9 %	6,7 %	63,7 %	82,5 %	4,9 %	95,0 %	100 %
Kuitu kiinteistöön -liittymien kattavuus	36,0 %	40,6 %	12,6 %	39,4 %	69,2 %	8,4 %	60,0 %	–
5G-verkkojen kokonaiskattavuus	94,6 %	99,1 %	4,7 %	87,3 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Reunasolmut (arvio)	10	21	110,0 %	21	2 257	90,5 %	144	10 000
Pk-yritykset, joissa digitaaliteknologian käyttöaste on vähintään perustasoa[2]	–	70,8 %	2,0 %	–	72,9 %	2,8 %	80,0 %	90 %
Pilvipalvelut	35,2 %	–	–	–	–	–	60,0 %	75 %
Tekoäly	5,9 %	11,3 %	90,8 %	8,6 %	13,5 %	67,2 %	21,0 %	75 %
Data-analytiikka	19,5 %	–	–	–	–	–	35,0 %	75 %
Tekoäly tai pilvipalvelut tai data-analytiikka	43,1 %	–	–	–	–	–	60,0 %	75 %
Yksisarviset	4	4	0,0 %	4	286	4,4 %	6	500
Vähintään perustason digitaidot	69,1 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %

Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat	4,3 %	4,5 %	4,7 %	5,1 %	5,0 %	4,2 %	7,0 %	~10 %
Sähköisen tunnistautumisen järjestelmästä ilmoitettu		Kyllä						
Digitaaliset julkiset palvelut kansalaisille	76,3	81,5	6,7 %	80,2	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaaliset julkiset palvelut yrityksille	83,8	86,3	3,0 %	87,3	86,2	0,9 %	100,0	100
Pääsy sähköisiin terveystietoihin	51,1	77,4	51,6 %	54,6	82,7	4,5 %	100,0	100

[1] Kuvaus indikaattoreista ja muista mittareista menetelmiä koskevassa huomautuksessa.
[2] DESI 2025 -indeksissä esitetään digitaaliteknologian käyttöastetta kuvaavan indeksin versio 4, joka on verrattavissa DESI 2023 -indeksissä esitettyyn (vuoden 2022) vastaavan indeksin arvoon vuotuisen edistymisen laskemiseksi. Se ei ole vertailukelpoinen indeksin versioon 3 perustuvan kansallisen kehityspolun kanssa.
[3] Kansallisen kehityspolun arvo, jos se sisältyy kansalliseen etenemissuunnitelmaan ja jos indikaattori on mitattu DESI 2025 -indeksissä (vuosi 2024).

Digitaalista vuosikymmentä koskevan vuoden 2025 erityiseurobarometrin mukaan 73 prosenttia tšekkiläisistä on sitä mieltä, että julkisten ja yksityisten päivittäispalvelujen digitalisaatio helpottaa heidän elämäänsä. Viranomaisten toimien osalta vastaajista 78 prosenttia pitää tärkeänä torjua verkossa levitettäviä valeuutisia ja disinformaatiota ja lieventää niiden aiheuttamia ongelmia. Kilpailukyvyn osalta 81 prosenttia pitää tärkeänä varmistaa, että eurooppalaiset yritykset voivat kasvaa maailmanlaajuisesti kilpailukykyisiksi alansa eurooppalaisiksi huipuiksi.

Teknologisen johtoasemansa ansiosta kilpailukykyinen, omavarainen ja resilientti EU

Tšekki edistyy tasaisesti strategisilla digitaalialoilla, kuten tekoälyssä, puolijohteissa ja kvanttiteknologioissa. Näitä tuetaan johdonmukaisilla kansallisilla strategioilla ja lisäämällä julkisia investointeja. Vaikka 5G-verkko kattaa lähes koko maan, laajakaistainfrastruktuurin (kuitu kiinteistöön -liittymät ja erittäin suuren kapasiteetin verkko) osalta maa on edelleen jäljessä EU:n keskiarvoista. Aktiivisesta start-up-yhteisöstä ja vahvasta tutkimus- ja kehityspotentiaalista huolimatta maan pk-yrityksillä on haasteita digitaaliteknologian käyttöönotossa ja rahoituksen varmistamisessa. Infrastruktuuriin, yritysten mittakaavan kasvattamista koskevaan rahoitukseen ja digitaaliteknologioiden käyttöönottoon liittyvien puutteiden korjaaminen on avainasemassa Tšekin kilpailukyvyn ja digitaaliteknologisen omavaraisuuden vahvistamisessa.

EU:n kansalaisten ja yhteiskunnan suojeleminen ja valtaistaminen

Tšekin vahvuutena on digitaalinen osallisuus: suurella osalla väestöstä on perustason digitaidot, ja sekä sukupuolten että kaupunki- ja maaseutualueiden väliset erot ovat pieniä. Digitaalialan koulutuksen uudistukset ja tieto- ja viestintätekniikan työurien tukitoimet etenevät, ja niissä keskitytään yhä enemmän naisiin ja vanhempiin opiskelijoihin. Julkiset palvelut – erityisesti sähköisten terveyspalvelujen saatavuus ja kansalaisille suunnatut palvelut – paranevat nopeasti. Digitaalinen kansalaisvaikuttaminen ja resilienssi disinformaatiota vastaan ovat kuitenkin edelleen heikolla tasolla ja edellyttävät vahvempia vaikuttamistoimia.

Digitaalisen transformaation avulla älykästä viherryttämistä

Vaikka Tšekki on alkanut ottaa huomioon vihreän ja digitaalisen siirtymän merkityksen, tämä osa-alue vaatii vielä kehittämistä. Datakeskuksia koskeva uusi energiatehokkuuslaki on merkittävä askel, mutta etenemissuunnitelmasta puuttuu täysimittaisia digitaalialan kestävää kehitystä koskevia toimenpiteitä. Maalla on hajanaisia aloitteita, jotka koskevat älykkäitä sähköverkkoja, maaperän seurantaa ja kierrätystä, mutta ei vieläkään kattavaa kansallista strategiaa vihreälle digitalisaatiolle.

Digitaalista vuosikymmentä koskeva kansallinen strateginen etenemissuunnitelma

Tšekki toimitti tammikuussa 2025 mukautetun digitaalista vuosikymmentä koskevan kansallisen etenemissuunnitelmansa, joka sisältää vahvistettuja tavoitteita ja tarkistettuja toimenpiteitä erityisesti yritysten digitalisaation ja nousevien teknologioiden aloilla. Suunnitelman mukautus on aiempaa paremmin strategisesti linjassa EU:n painopisteiden kanssa. Siinä käsitellään myös useita digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevassa vuoden 2024 raportissa annettuja suosituksia asettamalla kuitu kiinteistöön -liittymiä ja reunasolmuja koskevia puuttuneita tavoitteita sekä selkeyttämällä kehityspolkuja tekoälyn, pilvipalvelujen ja data-analytiikan käyttöönotolle. Jotkin tavoitteet ovat kuitenkin suhteellisen maltillisia EU:n vertailuarvoihin nähden, kuten kuitu kiinteistöön -liittymien kattavuuden 60 prosentin tavoite sekä tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijoiden 7 prosentin tavoite vuoteen 2030 mennessä. Maan 5G-tavoitteet ovat kuitenkin yhteneväisiä EU:n tavoitteiden kanssa. Etenemissuunnitelmassa painopisteinä ovat edelleen tekoäly, kvanttiteknologia ja puolijohteet. Siinä vahvistetaan digitaalisen vuosikymmenen tavoitteita tukevien toimenpiteiden määrä 58:ksi. Toimenpiteiden kokonaistalousarvio on 2,26 miljardia euroa, mikä vastaa 0,71:tä prosenttia Tšekin vuoden 2024 bruttokansantuotteesta. Vaikka Tšekin etenemissuunnitelma on aiempaa perusteellisempi, alakohtaisesti laajempi ja johdonmukaisempi, maassa tarvitaan edelleen toimia yhteyksien parantamiseksi maaseutualueilla, työvoimaa koskevan tavoitetason nostamiseksi sekä digitaalisen ja vihreän siirtymän tukemiseksi.

Digitaalialan rahoitus ja hankkeet

Tšekin elpymis- ja palautumissuunnitelman määrärahoista 23 prosenttia[1] (1,9 miljardia euroa) on osoitettu digitalisaatioon. Lisäksi koheesiopolitiikan rahoituksesta on osoitettu 1,9 miljardia euroa[2] (9 % Tšekin koheesiopolitiikan kokonaisrahoituksesta) maan digitaalisen transformaation edistämiseen. Tšekki on kieliteknologian allianssia koskevan eurooppalaisen digitaalisen infrastruktuurin konsortion ja paikallisia digitaalisia kaksosia koskevan CitiVERSE EDIC -konsortion jäsen. Maa osallistuu suoraan mikroelektroniikkaan ja viestintäteknologiaan liittyvään Euroopan yhteistä etua koskevaan tärkeään hankkeeseen (IPCEI-ME/CT), ja se on EuroHPC-yhteisyrityksen ja siruyhteisyrityksen osallistujavaltio.

Tšekki osallistuu myös digitaalisen vuosikymmenen Best Practices Accelerator -aloitteeseen[3] lippulaivahankkeellaan Czech Digital Week 2023, joka esiteltiin osana digitaitoja koskevaa klusteria.

Digitaaliset oikeudet ja periaatteet

Taustatutkimuksen mukaan Tšekki on toiminut suhteellisen aktiivisesti **digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevan eurooppalaisen julistuksen** panemiseksi täytäntöön. Maa on käynnistänyt yhteensä 76 aloitetta, ja vuonna 2024 käynnistettiin 9 uutta aloitetta. Tšekki toimii aktiivisimmin

[1] Digitaalisia tavoitteita edistävien määrärahojen osuus on laskettu elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevan asetuksen liitteen VII mukaan. Tiedot on päivitetty viimeksi 16.5.2025.

[2] Määrä sisältää kaikki investoinnit, joiden nimenomaisena tavoitteena on digitaalisen transformaation toteuttaminen tai joilla edistetään sitä merkittävästi, koheesiopolitiikan ohjelmakaudella 2021–2027. Käytetyt rahastot ovat Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto, Euroopan sosiaalirahasto plus ja oikeudenmukaisen siirtymän rahasto.

[3] Best Practice Accelerator on alusta, jonka avulla jäsenvaltiot voivat jakaa kokemuksia onnistuneista toimenpiteistä sekä haasteista, joita ne ovat kohdanneet pyrkiessään saavuttamaan digitaalisen vuosikymmenen tavoitteet. Parhaat käytännöt asetetaan jäsenvaltioiden saataville alustan tietovaraston avulla, ja niitä esitellään säännöllisesti järjestettävissä työpajoissa, joissa keskitytään tällä hetkellä kolmeen temaattiseen klusteriin: digitaitoihin, vihreään tieto- ja viestintätekniikkaan ja digitaaliteknologioiden käyttöönottoon.

digitaalialan koulutuksen ja osaamisen osa-alueella. Sen sijaan oikeudenmukaisten ja kohtuullisten työolojen ja työehtojen osa-alueella sekä oikeudenmukaisen digitaalisen ympäristön edistämiseksi toimia on toteutettu vähemmän. Eniten vaikutusta käytännössä näyttää olevan toimenpiteillä, joilla pyritään toteuttamaan digitaalinen transformaatio ihmislähtöisesti, toisin kuin digitaaliseen julkiseen tilaan osallistumista koskevilla toimenpiteillä.

Suositukset

- **Erittäin suuren kapasiteetin verkko ja kuitu kiinteistöön -liittymät:** Nopeutetaan kuituverkkojen (kuitu kiinteistöön -liittymien) ja erittäin suuren kapasiteetin verkkojen käyttöönottoa erityisesti maaseutualueilla, sujuvoitetaan lupamenettelyjä ja lisätään tietoa gigabittiyhteyksien hyödyistä yrityksille ja kotitalouksille.
- **Reunalaskenta:** Toteutetaan konkreettisia toimenpiteitä reunasolmujen käyttöönoton tukemiseksi ja vuoteen 2030 ulottuvan kansallisen tavoitteen toteuttamiseksi. Varmistetaan, että käytössä on kohdennettua rahoitusta sekä julkisen ja yksityisen sektorin koordinointimekanismeja.
- **Pk-yritykset ja kehittyneet teknologiat:** Jatketaan ja laajennetaan kohdennettua tukea pk-yritysten digitaaliseen transformaatioon keskittyen erityisesti pienentämään pk-yritysten ja suurten yritysten välistä kuilua tekoälyn, pilvipalvelujen ja data-analytiikan käyttöönotossa. Parannetaan tukivälineiden näkyvyyttä ja edistetään alueellisia innovaatioekosysteemejä digitaalisten ratkaisujen käytön laajentamiseksi.
- **Tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijat:** Parannetaan tieto- ja viestintätekniikan ammattien houkuttelevuutta ja työmarkkinarelevanssia pyrkien lisäämään erityisesti naispuolisten tieto- ja viestintätekniikan ammattilaisten määrää. Jatketaan digitaalialan koulutuksen ja uudelleenkoulutusohjelmien mukauttamista liiketoimintatarpeisiin erityisesti kyberturvallisuuden, tekoälyn ja kehittyneiden digitaaliteknologioiden aloilla.
- **Kyberturvallisuus:** Tehostetaan kyberturvallisuusvalmiutta erityisesti kriittisen infrastruktuurin aloilla. Saatetaan päätökseen uusi kansallinen kyberturvallisuusstrategia ja selkeytetään rahoitusmekanismeja, joilla tuetaan strategian täytäntöönpanoa sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.
- **Digitaalinen ja vihreä siirtymä:** Laaditaan kattava strategia digitalisaation sovittamiseksi yhteen ympäristötavoitteiden kanssa.